

Vzdělávání žáků s tělesným postižením

Somatopedie – zabývá se výchovou a vzděláváním jedinců s tělesným a zdravotním postižením

Hlavním znakem osob s tělesným postižením je celkové nebo částečné omezení hybnosti.

●Prvotní omezení hybnosti

- přímé postižení hybného ústrojí
- Postižení centrální či periferní nervové soustavy
(amputace, deformace,
vývojové vady)

●Druhotné omezení hybnosti

- nervová soustava i hybné ústrojí bez patologických změn
- Hybnost omezena v důsledku srdečních, revmatických, kostních onemocnění

Tělesné postižení postihuje člověka v celé jeho osobnosti.

NEJČASTĚJI V OBLASTI:

- Motoriky – omezení pohybu (včetně poruch řeči)
- Vnímání
- Kognitivních funkcí
- Emocí

Z psychického vývoje dítěte vyplývá, že si dítě osvojuje kognitivní struktury pronikáním do prostředí. Dítě se učí při pohybu a pohybem.

Dítě s tělesným postižením je tedy omezeno v získávání vlastní zkušenosti ze svého okolí.

Klasifikace pohybových vad

- Obrny centrální a periferní
- Deformace
- Malformace
- Amputace

Amputace

umělé odnětí části končetiny od trupu

- při úrazech
- onemocněních cév (akutní zánět žil a tepen)
- infekcích
- nádorech

Malformace

patologické vyvinutí různých částí těla, nejčastěji končetin.

- amelie – částečné chybění končetiny
- fokomelie – stav, kdy končetina navazuje přímo na trup

Deformace

Velká skupina vrozených nebo získaných vad, které se vyznačují nesprávným tvarem některé části těla

Vadné držení těla

– skoliózy, kyfózy, lordózy

Onemocnění

Myopatie – progresivní svalová dystrofie
postihující ramenní nebo pánevní pletenec

Skolióza - boční vychýlení páteře od středové roviny

Hrudní kyfóza a lordóza

Obrny centrální (mozek a mícha) a periferní (obvodové nervstvo)

●Parézy – částečné ochrnutí

●Plégie – úplné ochrnutí

Možné příčiny obrn:

Poliomyelitis anterior acuta – Dětská obrna

Encephalitis – Mozkový zánět

Tumor cerebri – Mozkový nádor

Ictus apoplecticus cerebri – Mozková příhoda(krvácení)

Embolia cerebri – Mozková embolie(nedokrevnost)

Commotio, compressio, contusio cerebri – Traumatické obrny

DMO – Dětská mozková obrna

Spina bifida – rozštěp páteře

Traumatické obrny

DMO – Dětská mozkové obrna

Pozor, nezaměnit:

Dětská obrna a *Dětská mozková obrna*

Dětská obrna - *Polio*

Dětská obrna – infekční onemocnění, od roku 1957 jsou u nás všechny děti očkovány tzv. Sabinovou vakcínou

Dětská mozková obrny

Závažné postižení mozku nebo míchy

Etiologie:

Prenatální – infekce matky, FAS

Perinatální – porodní asfyxie

Postnatální – všechny infekce do 6. měsíce

Diagnostikována jako: CKP, CTP

Základní formy DMO

Hemiparetická, diparetická a kvadruparetická forma DMO

Typické postavení horních končetin u spastické formy DMO

Vzdělávání žáků s tělesným postižením

Předškolní věk

- podnětová a zkušenostní deprivace (*k opoždění může dojít na základě nedostatku podnětů*).
- U organických poruch mozku: poruchy pozornosti, paměti, unavitelnost, snížená aktivační úroveň. Také zraková a sluchová diference, analýza, syntéza. Problémy v rozlišování tvarů, množství, barvy, velikosti, atp.
- Časté jsou poruchy řeči: Dysartrie, Dyslálie
- Citové prožívání je často infantilní, neschopnost kontrolovat své reakce.

Školní věk

- Nutné adaptovat školní prostředí pro co největší samostatnost a nezávislost na cizí pomoci.
- U organických poruch mozku: poruchy rozumových schopností, koncentrace, pracovního tempa, socializačního procesu.
- Předmět: **Dorozumívací dovednosti** – rozšiřuje vyučování mateřského jazyka (1-2 hodiny týdně).
Řešení řečových potíží, výcvik čtení a psaní. (trénink zraku, sluchu, grafomotoriky, uvolnění ruky, nácvik psaní protézou, ústy, nohou, na počítači).